

Kako lahko uveljavljam odškodnino ali druga pravna sredstva/nadomestila zoper storilca kaznivega dejanja v sodnem postopku (kazenski postopek) in na koga moram nasloviti ta zahtevek?

Zahtevki za odškodnino zaradi kaznivega dejanja se običajno obravnavajo v istem sodnem postopku kot kazenska zadeva, lahko pa se tudi izločijo in obravnavajo v drugem postopku.

Tožilca v svoji zadevi lahko prosite, naj vaš zahtevek za odškodnino v zvezi z zadevnim kaznivim dejanjem predloži sodišču. Priporočljivo je o tem med predhodno preiskavo obvestiti policijo. Tožilec lahko v vašem imenu vodi zahtevek za odškodnino, če je zadeva jasna in preprosta. Če tožilec zahtevka za odškodnino ne vloži, vas o tem pisno obvesti.

Zahtevo za odškodnino lahko pri sodišču vložite tudi sami v okviru kazenskega postopka ali pa to v vašem imenu stori pravni svetovalec.

V kateri fazi kazenskega postopka moram predložiti zahtevek?

Če zahtevate odškodnino od storilca, morate to sporočiti policiji v predhodni preiskavi ali najpozneje sodišču, ko ta obravnava zadevo.

Kaj lahko zahtevam v zahtevku in kaj moram navesti (skupni znesek in/ali posamezne izgube, izgubljeni dobiček in obresti)?

Če ste žrtev kaznivega dejanja, lahko zahtevate odškodnino za:

premoženje, uničeno ali izgubljeno v zvezi s škodo;

vse potrebne stroške zdravljenja in druge bistvene stroške;

izgubo zaslužka;

bolečine in druge začasne težave;

trajne težave in

duševne bolečine. Odškodnina zaradi duševnih bolečin se lahko izplača, če ste zaradi zadevnega dejanja utrpeli:

kršitev svobode, miru, časti ali zasebnega življenja;

diskriminacijo;

kršitev osebne integritete ali

drugačno resno kršitev vašega človekovega dostojanstva.

Tudi vaši bližnji sorodniki so lahko upravičeni do razumne odškodnine za bistvene stroške in izgubo zaslužka, ki so jih utrpeli, ker so za vas skrbeli zaradi poškodb, ki ste jih utrpeli zaradi kaznivega dejanja.

Če ste poskrbeli za pokop osebe, ki je zaradi kaznivega dejanja umrla, imate pravico od storilca zahtevati odškodnino za stroške pokopa. Starši, otroci in zakonec pokojnika ali druga primerljiva oseba, ki je bila pokojniku posebno blizu, ima prav tako pravico do razumne odškodnine za pogrebne stroške, ki so ji nastali.

Sodišče ne more odrediti nič drugega ali nič več kot tisto, kar ste zahtevali kot zainteresirana stran. Odškodninski zahtevek, ki ga vložite, je torej zgornja meja odškodnine, ki se lahko odredi. Pravico imate tudi zahtevati obresti na zahtevani znesek odškodnine. Če ste pozvani, da pred sodiščem osebno pojasnite zadevo, imate pravico do dnevnice in odškodnine za potne stroške ter izgubo zaslužka.

Ali obstaja poseben obrazec za takšne zahtevke?

Poseben obrazec ne obstaja.

S katerimi dokazi moram podpreti svoj zahtevek?

Znesek škode lahko dokažete s predložitvijo računov za izdatke, ki so nastali zaradi kaznivega dejanja. Dokaze je treba predložiti tudi za morebitno izgubo zaslužka, zavarovalno odbitno franšizo ter morebitne potne in druge stroške, povezane s pojasnitvijo zadeve, v kateri se zahteva odškodnina.

Odškodnina za bolečine ter druge začasne in trajne težave se določi na podlagi narave in resnosti poškodbe, narave in trajanja oskrbe, ki jo poškodba zahteva, in trajanja težave. Odškodnina za trajno težavo se določi na podlagi narave in resnosti osebne poškodbe ter starosti osebe, ki jo je utrpela.

Upošteva se lahko tudi vsako posebno poslabšanje kakovosti življenja osebe, ki je utrpela osebno poškodbo, in sicer kot dejavnik za zvišanje zneska dodeljene odškodnine. To poslabšanje se dokaže z izjavo zdravnika, v kateri sta pojasnjeni narava poškodb in ustrezna potrebna oskrba.

Ali moram v zvezi z zahtevkom plačati sodne takse ali druge stroške?

Za obravnavo zadeve pred okrožnim sodiščem (*käräjäoikeus*) se ne zaračunajo sodne takse, če se zahtevek za odškodnino vloži v zvezi z obtožbami, ki jih vloži tožilec. Če pa se zahtevek za odškodnino vloži v ločenem civilnem postopku, se za obravnavo zadeve zaračuna sodna taksa.

Ali lahko pred in/ali med postopkom dobim pravno pomoč? Ali lahko dobim pravno pomoč, če ne živim v državi, v kateri poteka postopek?

Če izpolnjujete pogoje za pridobitev pravne pomoči, jo lahko prejmete za predhodno preiskavo in sodni postopek. Žrtvi nasilja v družini, spolnega kaznivega dejanja ali hudega kaznivega dejanja zoper življenje, zdravje ali svobodo žrtve se lahko svetovalec plača iz državnih sredstev. Pravno pomoč v zadevah, ki jih obravnavajo finska sodišča, lahko prejmete, tudi če ne živite na Finskem.

V katerih primerih bi kazensko sodišče zavrglo ali zavrnilo moj zahtevek zoper storilca kaznivega dejanja?

Če v predhodni preiskavi navedete, da želite sami ali prek odvetnika uveljavljati odškodninski zahtevek, ali če tožilec vaše zadeve ne prevzame, vas okrožno sodišče vpraša, ali želite vložiti odškodninski zahtevek. Okrožno sodišče lahko postavi rok, v katerem mu ga morate poslati. Če zahtevka ne vložite pisno, okrožno sodišče morda ne bo obravnavalo odškodninskega zahtevka, ki ga boste vložili pozneje.

Sodišče zavrne vaš odškodninski zahtevek, če zanj ne predložite dovolj dokazov.

Ali lahko zoper tako odločbo vložim pritožbo ali druga pravna sredstva?

Če se želite pritožiti zoper odločbo okrožnega sodišča, morate navedeno sodišče o tem obvestiti v sedmih dneh od datuma izdaje sodbe. Ko sodišče obvestite o tem, da se z odločbo ne strinjate, se lahko zoper sodbo pritožite na pristojno pritožbeno sodišče (*hovioikeus*). Pritožbo morate na okrožno sodišče poslati v 30 dneh od datuma izdaje njegove sodbe. Na splošno potrebujete dovoljenje za nadaljnjo obravnavo, da lahko pritožbeno sodišče v celoti obravnava vašo zadevo.

Če mi sodišče dodeli odškodnino, kako lahko zagotovim izvršitev sodne odločbe zoper storilca kaznivega dejanja in kakšno pomoč lahko dobim pri tem?

Če obdolženec prostovoljno ne plača odrejene odškodnine, lahko od sodnega izvršitelja zahtevate izvršbo svojega zahtevka. Sodnemu izvršitelju pošljite vlogo za izvršbo in ji priložite odločbo sodišča, na podlagi katere ste upravičeni do odškodnine. Vloga za izvršbo se vloži pri sodnem izvršitelju glede na kraj bivanja ali prebivališče dolžnika. Če je dolžnikov več in živijo v različnih krajih, zadostuje vložitev vloge pri enem sodnem izvršitelju. Podrobnejša navodila o vložitvi vloge za izvršbo so na voljo pri uradu za izvršbe (*ulosottovirasto*). Kontaktni podatki uradov za izvršbe so na voljo [na tej povezavi](#) (v finščini, švedščini in angleščini).

Zadnja posodobitev: 13/03/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.